

Sygn. akt III AUa 1760/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Michał Bober (spr.)
Sędziowie:	SSA Jerzy Andrzejewski SSA Małgorzata Gerszewska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Gdańsku

sprawy (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R.i A. w G.

z udziałem P. M. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w G.

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 sierpnia 2016 r., sygn. akt VIII U 1769/15

oddala apelację.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Michał Bober SSA Jerzy Andrzejewski

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że P. M. (1), jako zleceniobiorca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu i zdrowotnemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu u płatnika składek (...) spółki z o.o. w R..

Odwołanie od tej decyzji złożyła (...) spółka z o.o. w R., podnosząc, że organ rentowy dokonał nieprawidłowych ustaleń faktycznych, bowiem ubezpieczony nie został przesłuchany w toku postępowania, zaś zeznania płatnika nie zostały uznane za wiarygodne. W rzeczywistości zaś fakt świadczenia usług powinien być dogłębnie zbadany przez organ rentowy.

Decyzją z dnia 21 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że P. M. (1) podlega, jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) sp. z o.o. spółka komandytowa w R. obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu i rentowym, wypadkowemu, zdrowotnemu w okresie od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia 23 stycznia 2013 roku z podstawą wymiaru składek wyszczególnioną w treści decyzji.

Odwołanie od tej decyzji złożyła (...) sp. z o.o. spółka komandytowa w G., wywodząc, że wydana decyzja jest przedwczesna.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie.

Postanowieniem z dnia 17 marca 2016 roku powyższe sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Zaskarżonym w niniejszym postępowaniu wyrokiem z dnia 09 sierpnia 2016 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił obydwa odwołania oraz zasądził na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwoty: od (...) Spółki z o.o. w R. – 360,00 zł oraz od (...) Spółki z o.o. Spółki Komandytowej w G. – 180,00 zł. Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny oraz dokonał następujących rozważań prawnych:

(...) spółka z o.o. spółka komandytowa w R. prowadzi działalność m. in. w zakresie robót budowlanych. (...) spółka z o.o. w R. prowadzi działalność w zakresie specjalistycznych robót budowlanych.

Pomiędzy ubezpieczonym i (...) spółką z o.o. w R. została podpisana umowa. Przedmiotem umowy było wykonywanie prac budowlanych. W treści umowy wskazano, że obowiązki wykonywane będą na terenie Polski, jednakże dopuszczono możliwość wykonywania zadań służbowych poza granicami kraju, w szczególności na terenie Holandii i Niemiec. Umowa została zawarta na okres od dnia 08 stycznia 2013 roku do dnia 07 stycznia 2014 roku. Wysokość wynagrodzenia została ustalona na kwotę 250,00 złotych brutto.

W dniu 11 stycznia 2013 roku została podpisana umowa pomiędzy ubezpieczonym a (...) spółką z o.o. spółką komandytową w R.. Przedmiotem umowy były prace izolacyjne. W treści umowy wskazano, że obowiązki wykonywane będą na terenie Polski, jednakże dopuszczono możliwość wykonywania zadań służbowych poza granicami kraju, w szczególności na terenie Holandii i Niemiec. Umowa została zawarta na okres od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia 10 stycznia 2014 roku. Wysokość wynagrodzenia została ustalona na kwotę 8,00 euro za m².

(...) spółka z o.o. w R. miała warsztat, w którym wykonywane były prace blacharskie.

Okoliczności faktyczne w sprawie Sąd I instancji ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w toku postępowania – w zakresie uznanym za wiarygodne. Sąd Okręgowy odmówił wiarygodności rachunkom z umowy zlecenia, bowiem autentyczność podpisów strony – innej osoby, której praw i obowiązków dotyczy zaskarżona decyzja – P. M. (1) budziła wątpliwość i w zakresie autentyczności podpisów zleceniobiorców prowadzone jest postępowanie przygotowawcze.

Sąd I instancji uznał za wiarygodne dokument w postaci informacji PIT – 11, bowiem został sporządzony przez uprawniony podmiot. W ocenie Sądu Okręgowego dokument ten jedynie potwierdza odprowadzenie zaliczek na podatek dochodowy, co nie jest równoznaczne z rzeczywistym wykonywaniem przez ubezpieczonego pracy, albowiem zaliczki te mogły zostać odprowadzone jedynie w celu uprawdopodobnienia świadczenia takiej pracy. Nie może on, zatem stanowić podstawy ustalenia, że ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę na rzecz (...) spółki z o.o. w R.. Wobec nieusprawiedliwionego niestawiennictwa ubezpieczonego, który został prawidłowo wezwany na termin rozprawy i pouczony o skutkach jego niestawiennictwa Sąd I instancji pominął dowód z jego przesłuchania w charakterze strony.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołania, jako niezasadne podlegają oddaleniu. W przedmiotowej sprawie przedmiotem decyzji było ustalenie kwestii płatnika składek w odniesieniu do ubezpieczonego, wykonującego pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej (zlecenia). Obie decyzje należy rozpatrywać łącznie, we wzajemnym powiązaniu, bowiem

wówczas możliwym jest określenie zakresu rozstrzygnięcia. Zdaniem Sądu I instancji, organ rentowy wydał decyzje odnoszące się wyłącznie do kwestii ustalenia płatnika składek na ubezpieczenia społeczne w powiązaniu z tytułem ubezpieczenia. Wszelkie inne kwestie pozostają poza przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji.

Przedmiotem rozpoznania było ustalenie, jaki podmiot winien opłacać składki na ubezpieczenia społeczne ubezpieczonego – czy podmiotem tym jest (...) spółka z o.o. w R., czy (...) spółka z o.o. spółka komandytowa w G. oraz podstawa wymiaru składek. Okoliczność ta determinuje zarówno zakres postępowania dowodowego, jak i zakres rozstrzygnięcia.

W przedmiotowej sprawie ubezpieczony podpisał dwie umowy zlecenia: jedną z (...) spółką z o.o. spółką komandytową w R., której przedmiotem było wykonywanie prac izolacyjnych oraz drugą z (...) Spółką z o.o. w R., której przedmiotem miało być wykonywanie prac budowlanych. Wykonywanie przez ubezpieczonego pracy w ramach umowy łączącej go z (...) spółką z o.o. spółką komandytową w G. było w przedmiotowej sprawie bezsporne. Spór dotyczył wykonywania przez niego pracy w ramach umowy z (...) Spółką z o.o. w G..

Sąd Okręgowy stwierdził, iż pracodawcy skarżąc decyzję pozwanego organu, zaprzeczając jego twierdzeniom, który na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego dokonał niekorzystnych dla nich ustaleń, winni byli w postępowaniu przed Sądem nie tylko podważyć trafność poczynionych w ten sposób ustaleń dotyczących obowiązku ubezpieczeń społecznych, ale również, nie ograniczając się do polemiki z tymi ustaleniami, wskazać na okoliczności i fakty znajdujące oparcie w materiale dowodowym, z których możliwym byłoby wyprowadzenie wniosków i twierdzeń zgodnych z ich stanowiskiem reprezentowanym w odwołaniach od decyzji.

W ocenie Sądu I instancji skarżący, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, z powyższego obowiązku nie wywiązali się w stopniu umożliwiającym uznanie ich twierdzeń i zarzutów za udowodnione w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i poczynione na jego podstawie ustalenia faktyczne nie potwierdziły, aby ubezpieczony rzeczywiście i realnie świadczył pracę na rzecz (...) Spółką z o.o. w R.. Poza bowiem przedłożonymi dokumentami, które same w sobie nie świadczą jeszcze o wykonywaniu przez ubezpieczonego pracy, nie przedłożyli żadnych wiarygodnych dowodów na tę okoliczność. Jak już wyżej wskazano z całą pewnością dowodem takim nie jest deklaracja PIT – 11 czy też rachunki z umowy zlecenia.

Zdaniem Sądu I instancji, nie może budzić wątpliwości, że zawarcie umowy przez (...) spółkę z o.o. w R. nie miało na celu faktycznego nawiązania stosunku prawnego, w oparciu, o który miała być wykonywana praca. Faktycznym motywem zawarcia dwóch oddzielnych umów, przez dwa podmioty była wyłącznie chęć obniżenia kosztów wynikających z odprowadzania składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne.

W umowie zlecenia podpisanej przez (...) spółkę z o.o. w R. wysokość wynagrodzenia została określona na kwotę 250,00 zł brutto miesięcznie, co – biorąc pod uwagę, że w treści umowy, jako jej przedmiot wskazano wykonywanie prac budowlanych – jawi się jako rażąco niskie wynagrodzenie. Ten stosunek prawny miał stanowić tytuł ubezpieczenia, zaś wskazana kwota 250,00 zł – podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne. Natomiast w umowie z (...) spółką z o.o. spółką komandytową w G. wysokość wynagrodzenia za pracę została określona w stawce za m² wykonanych prac (8,00 euro brutto). To wynagrodzenie nie miało stanowić podstawy wymiaru składek. Dlatego też, w ocenie Sądu I instancji, w istocie umowa z (...) spółką z o.o. w R. została zawarta dla obejścia przepisów prawa.

W ocenie Sądu Okręgowego, podpisanie przez ubezpieczonego z (...) spółką z o.o. w R. umowy zlecenia jest czynnością prawną nieważną; nie może ona wywołać skutków prawnych. W realiach sprawy niniejszej zawarcie przez (...) spółkę z o.o. w R. umowy zlecenia miało na celu wyłącznie obejście ustawy, zatem jest to czynność prawna nieważna, która nie może wywołać skutków prawnych. Nadto zawarcie umowy zlecenia przez (...) spółkę z o.o. w R. należy oceniać, jako sprzeczne z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. Określenie przez strony umowy zlecenia rażąco niskiego wynagrodzenia, niemającego przymiotu wynagrodzenia godziwego, które zobowiązywało płatnika do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w kwotach po kilkanaście złotych miesięcznie, w sytuacji, gdy

zleceniobiorca jednocześnie wykonywał faktycznie inną umowę zlecenia, świadcząc pracę na rzecz innego podmiotu i uzyskując z tytułu ich realizacji kilka razy wyższe wynagrodzenie, narusza zasady współżycia społecznego, zasadę równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, zasadę solidaryzmu ubezpieczeń społecznych, zasadę ochrony interesów i niepokrzywdzenia innych ubezpieczonych, zasadę nieuprawnionego nieuszczipiania środków funduszu ubezpieczeń społecznych oraz elementarne zasady uczciwego obrotu prawnego.

W tych warunkach, zdaniem Sądu I instancji, nie może budzić wątpliwości, iż podpisana umowa zlecenia pomiędzy (...) spółką z o.o. w R. a ubezpieczonym jest nieważna. Stąd też, to zatrudnienie w (...) spółka z o.o. spółce komandytowej na podstawie umowy zlecenia stanowi tytuł ubezpieczenia ubezpieczonego w rozumieniu art. 8 ust. 2a w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne stanowi, więc wynagrodzenie uzyskiwane z (...) spółka z o.o. spółki komandytowej (art. 18 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku wywiodła wyłącznie (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa, zaskarżając w punkcie I (w takim zakresie, w jakim odnosi się do oddalenia odwołania skarżącej od decyzji organu rentowego) oraz w pkt. II b. Skarżąca spółka zarzuciła: naruszenie art. 11 ust. 2 ppkt 2 Rozporządzenia Parlamentu i Rady Europejskiej z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego poprzez jego niezastosowanie oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego zastosowanie poprzez przyjęcie, iż ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu oraz zdrowotnemu z tytułu umowy zawartej ze skarżącą na terenie kraju, podczas gdy z uwagi na fakt, iż ubezpieczony wykonywał usługi poza terenem Polski, podlega on ubezpieczeniu społecznemu wedle ustawodawstwa miejsca wykonania usług.

Wobec powyższego spółka komandytowa wniosła o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez uchylene zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowania przed Sądami obu instancji.

W uzasadnieniu zarzutów apelacji stwierdzono, że w ocenie skarżącej wydane orzeczenie w zaskarżonym zakresie jest nieprawidłowe i jako takie podlega uchyleniu. Zdaniem skarżącej spółki Sąd I instancji dopuścił się naruszenia art. 11 ust. 2 ppkt 2 Rozporządzenia Parlamentu i Rady Europejskiej z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jak wynika z ustaleń faktycznych Sądu I instancji ubezpieczony wykonywał usługi wyłącznie poza terenem Polski. Tym samym wedle w/w regulacji podlegał w okresie świadczenia usług ubezpieczeniu społecznemu wedle ustawodawstwa miejsca wykonania usług. Wobec powyższego wadliwym jest ustalenie, iż ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu społecznemu oraz zdrowotnemu na terenie kraju z tytułu umowy zawartej ze skarżącą Spółką.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja, jako nieuzasadniona, nie zasługuje na uwzględnienie.

We wstępie rozważań wskazać należy, że wobec zaskarżenia rozstrzygnięcia wyłącznie przez jednego z odwołujących tj. (...) Spółkę z o.o. Sp.K w G., rozstrzygnięcie ma walor prawomocności wobec drugiego z odwołujących tj. (...) spółki z o.o. w R..

Działania obu odwołujących Spółek zmierzały w oczywisty sposób do takiego instrumentalnego wykorzystania przepisów, by z jednej strony skorzystać z poddania ubezpieczenia zainteresowanego reżimowi polskiego ustawodawstwa jako zatrudnionego w dwóch krajach członkowskich, z drugiej zaś ograniczyć obowiązki składkowe do umowy określającej wynagrodzenie w wymiarze symbolicznym u jednego z dwóch pracodawców (zleceniodawców), z którym umowa została zawarta wcześniej (art.9 ust.2 ustawy systemowej) mimo faktycznej pozorności umowy.

Jak się wydaje, zabieg zaskarżenia orzeczenia przez pełnomocnika obu odwołujących się Spółek wyłącznie w imieniu jednej z nich tj. (...) Spółki z o.o. Sp.K w G., służyć miał wyłącznie temu celowi, by poprzez aprobatę dla tej części

argumentacji Sądu, jaka odnosi się do nieważności umowy zainteresowanego ze Spółką (...) spółką z o.o. w R. poddać w wątpliwość prawidłowość przyjęcia, że wnioskodawca wykonywał pracę w dwóch państwach członkowskich. Omyłkowo wskazany w apelacji zarzut naruszenia art. 11 ust. 2 ppkt 2 rozporządzenia koordynacyjnego został przez pełnomocnika skorygowany poprzez wskazanie naruszenia art.13 tego rozporządzenia.

A. dokonał w konsekwencji diametralnej zmiany oceny prawnej prezentowanej w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, przy czym stawiając zarzut niejako w poprzek całej argumentacji prezentowanej w dotychczasowym postępowaniu popada w wewnętrzną sprzeczność nie tylko z twierdzeniami podnoszonymi w toku postępowania pierwszoinstancyjnego ale także z wywodami zaprezentowanymi w postępowaniu apelacyjnym.

Godzi się wskazać, że wnioskodawca oświadczeniem pełnomocnika złożonym na rozprawie apelacyjnej w dniu 08 marca 2017r. wskazał, że w stosunku do zainteresowanego (...) Sp. z o.o. Sp. K. w G. wystąpiła o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego (A1) i zaświadczenie takie zostały wystawione przez odpowiedni Oddział ZUS. Jak wywiódł pełnomocnik, gdyby ubezpieczony takiego zaświadczenia nie posiadał, nie byłby dopuszczony do pracy przy realizowanych poza terytorium RP inwestycjach budowlanych. Powyższe zaświadczenie nie zostało dotychczas uchylone, bądź zmienione.

Stwierdzenie to posiada podstawowe znaczenie właśnie z perspektywy stawianych zarzutów apelacyjnych, przy czym apelant wydaje się nie zauważać wewnętrznej sprzeczności złożonego oświadczenia oraz podnoszonych zarzutów na tle przepisów obowiązującego prawa.

Konieczne wydaje się tym samym przybliżenie w niezbędnym zakresie zasad określania ustawodawstwa dotyczącego zabezpieczenia społecznego w ich aktualnym brzmieniu.

Tak też dnia 01 maja 2010 r. weszła w życie reforma systemu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, tj. w miejsce rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie oraz rozporządzenia Rady (EWG) nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 r. w sprawie wykonywania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71, w unijnym porządku prawnym zajęły odpowiednio rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (publ. Dz. U. UE L z dnia 30 kwietnia 2004 r.) – jako nowe rozporządzenie podstawowe oraz rozporządzenie Rady i Parlamentu Europejskiego nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego - jako nowe rozporządzenie wykonawcze.

Przepisy rozporządzenia (nr 883/2004) określają zasadę podlegania ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego (art.11 ust.1) oraz określają reguły kolizyjne m.in. dla pracowników wykonujących pracę najemną w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie prowadzi tam swą działalność, delegowanych przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego do wykonywania pracy w imieniu tego pracodawcy (art.12 ust.1) oraz dla pracowników wykonujących pracę najemną w dwóch lub więcej państwach członkowskich (art.13 ust.1).

Z kolei przepisy rozporządzenia nr 987/2009 (art. 15 i art.16) określają procedury stosowania wskazanych wyżej przepisów. Zgodnie zaś z brzmieniem art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy, instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo ma zastosowanie zgodnie z przepisami rozporządzenia podstawowego, poświadczają, że to ustawodawstwo ma zastosowanie oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje więc stan faktyczny, w ramach którego organ rentowy wydał wobec zainteresowanego poświadczenie ustawodawstwa polskiego. Dla porządku przypomnieć tylko wypada, że zgodnie z umową łączącą zainteresowanego z apelującą Spółką zawartą na okres od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia 10 stycznia 2014 roku zainteresowany miał swoje obowiązki wykonywać na terenie Polski, przy czym strony dopuściły możliwość wykonywania zadań służbowych poza granicami kraju, w szczególności na terenie

Holandii i Niemiec. W takich realiach poświadczenie ustawodawstwa polskiego na podstawie art.19 rozporządzenia wykonawczego dopuszczalne było zarówno mając na względzie art.13 rozporządzenia podstawowego, jak też art.12 tego rozporządzenia.

Do poświadczenia mającego zastosowanie, zgodnie z powoływanymi wyżej przepisami, ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego, stosowane jest "zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej", tj. formularz A1 (do dnia 31 maja 2010 r. formularz E-101, który potwierdzał tożsamość okoliczności). Poświadczenie ustawodawstwa (dokument) na formularzu A1 jest ogólnoeuropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie innych krajów członkowskich Unii Europejskiej.

Praktyka postępowania w przypadku poświadczenia ustawodawstwa sygnalizowana jest w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu (obecnie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej), odnoszącym się do badania treści formularza E-101 (obecnie formularz A1). W wyroku z dnia 26 stycznia 2006 r., w sprawie R. (...)S. Z. przeciwko H. N., C-2/05 (LEX nr 226253) Trybunał podkreślił mianowicie, że o ile formularz E-101 nie został cofnięty albo uznany za nieważny, właściwa instytucja państwa członkowskiego, do którego pracownicy zostali delegowani, winna uwzględniać fakt, że pracownicy ci podlegają ustawodawstwu z zakresu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym zatrudniającego ich przedsiębiorstwo prowadzi działalność gospodarczą, a w konsekwencji instytucja ta nie może podporządkowywać tych pracowników swemu systemowi zabezpieczenia społecznego.

Udzielenie poświadczeń na formularzu A1, niezależnie od faktu, czy ZUS, zgodnie z ciążącym na nim obowiązkiem, dokonał kontroli deklarowanych przez pracodawcę danych, stanowiących podstawę poświadczenia formularza A1, a zainteresowany rzeczywiście miał wówczas status zleceniobiorcy oddelegowanego, definitywnie przesądza, iż w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości, sądy są związane tymi decyzjami i nie posiadają uprawnienia do dokonywania czynności kontrolnych w zakresie ich prawidłowości.

Poświadczenie ustawodawstwa właściwego w formularzu A1, uznawane jest bowiem za decyzję deklaratywną i posiada moc wiążącą – również dla sądu rozstrzygającego kwestię, czy dany pracownik wykonywał pracę za granicą w ramach oddelegowania, czy też w ramach podróży służbowej. Sąd odwoławczy odsyła w tym zakresie do rozważań Sądu Najwyższego poczynionych w uzasadnieniu uchwały z dnia 18 marca 2010 r. (II UZP 2/10) oraz wyroku z dnia 19 maja 2011 r. (I UK 403/10), które w całej rozciągłości podziela.

Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 987/2009, dokumenty wydane przez instytucje ubezpieczeniowe dla celów stosowania przepisów Tytułu II rozporządzenia 883/2004 są akceptowane przez instytucje pozostałych państw członkowskich tak długo, jak długo nie zostaną wycofane lub uznane za nieważne przez państwo członkowskie, w którym zostały wydane. W przypadku wątpliwości inna instytucja ubezpieczeniowa może zwrócić się do instytucji, która wydała dany dokument, z wnioskiem o ponowne zbadanie zasadności jego poświadczenia. Jeżeli zostanie stwierdzone, że został wydany nieprawidłowo, powinien zostać wycofany. Również Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie C-2/05 stwierdził, że formularz E-101 (obecnie A1), wydany zgodnie z art. 11 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 574/72 w sprawie wykonywania rozporządzenia nr 1408/71, zmienionego i uaktualnionego rozporządzeniem nr 2001/83, zmienionego rozporządzeniem nr 2195/91, jest wiążący dla właściwej instytucji i sądów państwa członkowskiego, do którego pracownicy zostali delegowani, do momentu cofnięcia lub stwierdzenia jego nieważności przez władze państwa członkowskiego, które go wydały.

Bez znaczenia jest przy tym okoliczność, czy zainteresowany P. M. (2) wyjechał za granicę do pracy tylko raz, czy też wyjeżdżał wielokrotnie. Skoro skarżąca spółka wystąpiła o wydanie wobec tego pracownika zaświadczenia A1, to wydanie przez ZUS takowego zaświadczenia skutkuje obecnie uznaniem, że pracownik ten (zleceniobiorca) podlega ustawodawstwu polskiemu czy to wobec realizowania obowiązków w dwóch krajach członkowskich (zgodnie z brzmieniem umowy), czy też w ramach oddelegowania do pracy za granicą.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSA Małgorzata Gerszewska SSA Michał Bober (spr.) SSA Jerzy Andrzejewski